

Eseménynaptár

1991. december 20.: Elnökségi ülés. Az elnökség megvitatta az Ügyrend módosítására vonatkozó javaslatokat, határozott a kiadványok forgalmazásából származó jövedelmek elkönyveléséről, a tagdíjak összegének megállapításáról és a tagok kedvezményeiről kiadványaink megvásárlásánál, jóváhagyta az 1992. évi kiadói tervet, megállapította a szakosztályi munkatervet és az egységes munkaterv összeállításának határidejét, megtárgyalta a Hírlevél anyagát, határozott a következő választmányi és elnökségi ülés időpontjáról, az évfordulás megemlékezésekről (Arany János, Berde Áron és Körösi Csoma Sándor), valamint a színházelméleti tudományos tanácskozásról.
1992. január 24.: Elnökségi ülés. Az elnökség megállapította az EME-kiadványok árát, a közgyűlést előkészítő választmányi ülés és a közgyűlés időpontját, kiegészítőleg megtárgyalta az Ügyrend módosítására vonatkozó javaslatokat, jóváhagyta a Misztótfalusi Kis Miklós Sajtóközponttal kötendő szerződés szövegét, és határozott a Magyar Tudományos Akadémia ösztöndíjainak meghirdetéséről.
1992. február 7.: A Házsongárdi temetőben az EME részt vett Genersich Antal sírjának megkoszorúzásánál, születésének 150. évfordulója alkalmából; az Orvostudományi Szakosztály kolozsvári csoportja nevében Szabó László méltatta a sírnál Genersich Antal életművét.
- Budapest, 1992. március 2.: A Püski Könyvesházban (Az Erdélyi Múzeum-Egyesület kiadványai magyarországi főbizományosánál) bemutatták az Erdélyi Múzeum-Egyesület addig megjelent kiadványait: az *Erdélyi Múzeum* LIII. kötetét, valamint az *Erdélyi Tudományos Füzetek* 209. füzetét. R. Várkonyi Ágnes bevezetője után felszólalt id. Entz Géza, Jakó Zsigmond és Benkő Samu.
- Kovácsna, 1992. április 3.: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Körösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület a Soros Alapítvány támogatásával emlékülést tartott Körösi Csoma Sándor halálának 150. évfordulója alkalmával. Fábián Ernő üdvözlő beszédét és Jakó Zsigmond megnyitóját követően előadást tartott: Ioan Viorel Bădică (Kolozsvár): *Memoria lui Csoma în India, Mircea Eliade despre Alexandru Csoma de Kőrös*; Radu Bercea (Bukarest): *Fragmente tibetane traduse de Sergiu Al. Gheorghe*; Bethlenfalvi Géza (Budapest): *Csoma Indiában új adatok tükrében*; Bodor András (Kolozsvár): *Körösi Csoma Sándor dicsősége*; Bernard Le Calloc'h (Párizs): *Körösi Csoma Sándor utolsó utazása*; Csetri Elek (Kolozsvár): *Körösi értékei*; Dávid Géza (Budapest): *Körösi Csoma Sándor nyomdokain az Oszmán Birodalomban*; Horányi Gábor (Budapest): *A Himalája ösvényén*; Kubassek János (Érd): *Körösi Csoma Sándor, a Himalája geográfiai feltárója*; Szilágyi Ferenc (Budapest): *Körösi Csoma Sándor és Széchenyi István*.
- Kolozsvár, 1992. április 6.: Körösi Csoma Sándor-emlékülés az Erdélyi Múzeum-Egyesület és a Körösi Csoma Sándor Közművelődési Egyesület szervezésében, a Soros Alapítvány támogatásával. Jakó Zsigmond megnyitó beszéde után előadást tartott: Futaky István (Göttinga): *Körösi Csoma Sándor és a Göttingische Gelehrte Anzeigen*; Csetri Elek (Kolozsvár): *Körösi Csoma Sándor értékei*; Bodor András (Kolozsvár): *Körösi Csoma Sándor dicsősége*.
- A Körösi Csoma Sándor-emlékülések során az EME-tagok előadást tartottak még április 10-én Bukarestben (Bodor András és Csetri Elek), 1992. április 15-én Székelyudvarhelyen (Gazda József, Bodor András, Fábián Ernő), 1992. április 25-én Nagyenyeden (Csetri Elek) és 1992. május 10-én Szováton (Bodor András).
1992. április 15.: Elnökségi ülés. Az elnökség megállapította a közgyűlést előkészítő választmányi ülés és a közgyűlés napját, megtárgyalta az egyéves akadémiai ösztöndíjak elbírálását, az EME helyi csoportjainak megszervezését, ingatlanai helyzetét, a kiadványokkal kapcsolatos ügyeket.

- Koltó, 1992. május 16.: A Gróf Teleki Sándor emlékezete* című, halálának 100 éves évfordulója alkalmával szervezett rendezvényen előadást tartott Antal Árpád, Csetri Elek és Dávid Gyula.
1992. június 6.: *Választmányi ülés.* A választmány megtárgyalta és jóváhagyta a közgyűlésen előterjesztendő főtitkári, pénztárnoki és ellenőri jelentést, valamint a jogtanácsosi beszámolót, megvitatta és véglegesítette az Ügyrend módosítására vonatkozó javaslatokat, kiértékelte az ösztöndíj-pályázatok elbírálását, jóváhagyta az újabb belépési kéréseket, megvizsgálta és döntött az alapító és pártoló tagok kéréseit illetően, és megtárgyalta a kiadványokra vonatkozó kérdéseket. Az Alapszabályok 38.§-a értelmében kisorsolták azt a hét választmányi tagot, akiknek helyére a közgyűlés újból választ választmányi tagokat.
1992. június 20.: Az Erdélyi Múzeum-Egyesület II. évi közgyűlése az Unitárius Püspökség dísztermében. A közgyűlésig több mint 1200 tagot számláló Erdélyi Múzeum-Egyesület határozatképes közgyűlése jóváhagyta a módosított Ügyviteli Szabályzatot, és megválasztotta a kisorsolt tagok helyébe lépő új választmányi tagokat. A közgyűlés Kerekes Jenőt ellenőrré, Czirják Árpádot újra és Tonk Sándort, Balogh Ferencet, Müller Ádámot, Fazakas Bélát, Gáll Ernőt és Muzsnay Csabát a választmány új tagjaivá választotta.
1992. július 21.: *Elnökségi ülés.* Az elnökség megvizsgálta és döntött a szakosztályok által rangsorolt hathónapos ösztöndíj-pályázatok ügyében.
- Nagyenyed, 1992. július:* A Bolyai Társaság és a nagyenyedi Bethlen Gábor Líceum szervezésében, valamint a Soros Alapítvány és nagyenyedi kft-k támogatásával megtartott Dunántúli—erdélyi történeztalálkozón Benkő Samu, Bodor András, Csetri Elek, Egyed Ákos, Imreh István, Kiss András, Nagy Jenő, Sipos Gábor, Tonk Sándor tartott előadást.
1992. augusztus 7.: *Elnökségi ülés.* Az elnökség Bors József, Demény Pál és Tunyogi Csapó Gyula ny. ügyvédek bevonásával megtárgyalta a Fötér 11. sz. alatti ingatlan (Wass Otília ház) ügyében folyó perek állását és a további teendőket, valamint az ügyintézés ellátását az elnök és az alelnök távollétében.
- Budapest, 1992. szeptember 23.:* A budapesti Püski Könyvesházban F. Csanak Dóra, az MTA Könyvtára osztályvezetője, valamint Wabrosch Géza c. egyetemi tanár bemutatja az Erdélyi Tudományos Füzetek 210—212. füzetét, illetve az Orvostudományi Értesítőt.
1992. október 3.: Az Erdélyi Református Egyházkerület és az Erdélyi Múzeum-Egyesület tudományos ülészen emlékezett meg Bethlen Miklós születésének 350. évfordulójáról. Előadók: Jankovics József (Budapest): *Apa és fia (Bethlen János és Miklós)*; R. Várkonyi Ágnes (Budapest): *Bethlen Miklós, a politikus*; Sipos Gábor (Kolozsvár): *Bethlen Miklós és a református egyház.*

Szakosztályi munka

Bölcsészeti-, Nyelv- és Történettudományi Szakosztály

Felolvasóülések:

1991. november 22.: Balázs Sándor: *Jakabffy Elemér, a kisebbségpolitikus* (a Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztállyal közösen szervezett felolvasóülés).
1992. február 28.: Nagy Olga: *Az etnológia üzenete a mai ember számára.*
1992. március 20.: Jakó Zsigmond: *Miskolczy Károly, a helynévkutatás és helytörténet bihari úttörője.*
1992. május 22.: Kiss András: *A tetemrehívás jogszokása a kolozsvári régiségben.*
1992. november 20.: Léhikoinen Laila vendégtanár (ELTE-Budapest): *A 350 éves finn nyelvű biblia.*

A székhelyen kívül tartott előadások:

- Marosvásárhely, 1992. január 18.:* Színházelméleti tudományos tanácskozás *A drámai szöveg és az előadás* címmel. A tanácskozást a Szakosztály a Marosvásárhelyi Színművészeti Akadémia Szentgyörgyi István tagozatával közösen, a Soros Alapítvány támogatásával szervezte. Dóczy Pál, az EME alelnökének megnyitó szavai után hat hazai és öt külföldi előadó értekezése hangzott el.

*Természettudományi és Matematikai Szakosztály**Felolvasóülések:*

1992. március 27.:

- a) Bartókné Váczy Katalin: *A zuzmók — a környezetszennyeződés jelzői.*
- b) Mócsyné Demeter Ildikó: *A zuzmók — a radiaktivitás indikátorai.*

1992. április 24.:

- a) Kékedy László: *Kolumbusz volt-e az első?*
- b) Molnár Jenő: *Erdélyi magyar utazók Amerikában.*

1992. május 23.: Magyar Attila (ELTE — Budapest): *Az immunitásról.* (Az 1991. november 2-től 1992. május 23-ig tartott *Modern immunológiai alapismeretek. Az immunokémiától a sejtek immunitásig* című kurzus 10. záró előadása.)1992. május 29.: Beck Mihály (KLTE — Debrecen): *Miért van olyan kevés oszcillációs kémiai reakció?*1992. június 9.: Markó László (Veszprémi Egyetem): *Jobb- vagy balkezes-e a természet?*1992. október 2.: Csűrös István és Jablonovszky Elemér: *Amerikából származó növényeink.* (Amerika felfedezése 500. évfordulója alkalmából elhangzott előadás.)1992. október 23.: Csányi László (JATE — Szeged): *A vízkatalízis a szénhidrogének oxidációjában.*1992. december 18.: Szakosztályunk, a Bolyai Társaság és az Erdélyi Magyar Műszaki és Tudományos Társaság közösen emlékezett meg Bolyai János születésének 190. évfordulójáról. Az emlékülésen előadást tartott: Bitay László: *A Bolyai geometria kapcsolata az Euklideszi geometriával*; Benkő Samu: *Bolyai János tudományos szervezési elképzelései*; Vermes Imre: *Elhelyezések a hiperbolikus síkban*; Toró Tibor: *Bolyai János és Temesvár*; Oláh Gál Róbert: *A Bolyaiak családfája*; Molnár Emil: *Diszkrétégek a hiperbolikus síkon és „térben”*; Strommer Gyula: *Köraxiómák a hiperbolikus síkon*; Weszely Tibor: *A Bolyai jelenség.**A székhelyen kívül tartott előadások:**Szilágysomlyó, 1992. május 16.: Kékedy László: Műkincsek és a modern természettudományok.**Debrecen, 1992. augusztus 7—9.:*

A Kárpát-medencei Környezetvédelmi Konferencián az EME tagjai közül előadást tartottak:

Nagy Tóth Ferenc: *Az Ompoly folyócska algológia vizsgálata.*Vofkori László: *A Sóvidék környezetvédelmi kérdései.*Bartókné Váczy Katalin: *Légszennyezés kutatás Erdélyben zuzmók felhasználásával.*Pál Antal: *Környezeti károk az erdélyi műemlékekben.*Tövisy József—Marossy Anna: *A püspökfürdői hévízi tavorózsa hanyatlása.*Uray Ildikó: *Az ételmiszer Sr. 90 tartalma okozta belső sugárterhelés felbecsülése.*Mócsyné Demeter Ildikó (E. Munteanuval): *A Cs. 137 migrációja különböző talajokban.*Barabás Tibor: *Kolozs megye vízgazdálkodása.**Dicsőszentmárton, 1992. november 10.:*Kékedy László: *Kolumbusz volt-e az első?*Csűrös István és Jablonovszky Elemér: *Amerikából származó növényeink.**Orvostudományi Szakosztály**Marosvásárhely, 1992. május 23.:* A Szakosztály Gyógyszerész szakcsoportjának alakuló ülése.Előadást tartott: Péter H. Mária: *Megemlékezés a 120 éves magyar nyelvű gyógyszerészképzésről.**Kézdivásárhely, 1992. október 8—9.:* A szakosztály II. tudományos ülészaka. Elhangzott 71 előadás, részt vett mintegy 200 orvos, 25 külföldi meghívott (Magyarországról, Svédországból, Svájcban és Ausztriából). A tudományos ülészakot a Szakosztály a Szentkereszty Stephanie Alapítvánnyal együtt rendezte.*Marosvásárhely, 1992. október 19—24.:* *Aktualitások a neurobiológiában* című, a Bolyai Társasággal közösen, a Magyar Tudományos Akadémia, az Illyés Alapítvány és a marosvásárhelyi OGYE támogatásával szervezett angol nyelvű szimpózium.

A tárgykörből Hámori József, Lábos Elemér, Somogyi József, Takács József, Görcs Tamás-, Antal Miklós, Balázs Róbert és Gulyás Balázs tartott előadást.

Marosvásárhely, 1992. november 10—14.: Lázár Imre főorvos, tudományos kutató (Budapest) *Pszichoneuro-immunológia* címen tartott előadásorozatot Szakosztályunk és a Bolyai Társaság rendezésében.

Marosvásárhely, 1992. november 29.: A Szakosztály Gyógyszerész Szakcsoportjának tudományos ülése. Előadást tartott Péter H. Mária: *Megemlékezés Dávid Lajos erdélyi gyógyszerészről.* Gyéresi Árpád az Amszterdamban tartott I. Gyógyszerésztudományi Kongresszusról, Péter H. Mária pedig a Székesfehérváron rendezett Gyógynövény és Fitoterápiás konferenciáról számolt be. Veress László (Segesvár) a kapszulák gyógyszerügyi töltésének lehetőségéről tartott bemutató előadást. Fitoterápiás készítményeket mutattak be az M-Land (Papp József) és a karcfalvi Plata Hargitensia (Zágoni Elemér) vállalkozások részéről.

Marosvásárhely, 1992. december 19.: Megalakult a Szakosztály Mátyus Istvánról elnevezett Orvostörténeti Szakcsoportja. *Mátyus Istvánról* L. Színi Karola tartott előadást.

Megalakult a Szakosztály kardiológiai szakcsoportja Horváth Endre professzor irányításával.

A székhelyen kívül tartott előadások:

Budapest, 1992. március. 27.: A Gensich Antal születésének 150. évfordulója alkalmából rendezett emlékülésen a Szakosztály részéről tartott előadások:

a) Puskás György: *Az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztályának tevékenysége, tervei.*

b) Szabó László és Szabó Judit: *A kolozsvári magyar orvosképzés történetének vázlata.*

Jog-, Közgazdaság- és Társadalomtudományi Szakosztály

Felolvasóülések:

1992. március 17.: Demény Pál: *A mai román telekkönyvi jog alapvető kérdései.*

1992. május 8.: Podhradszky László: *A romániai egyházak 1989 előtti helyzetéről és jogállásuk rendezésének jelenlegi problémái.*

1992. június 12.: Tudományos tanácskozás a Romániai Magyar Közgazdász Társasággal közös szervezésben *Merre tart a falu* címmel.

1992. október 29.: Furdek Mátyás: *Amerika felfedezésének világgazdasági jelentősége.*

Magyar András: *Amerika egy erdélyi emléktörő szemével a XIX. század elején.*

Szabó Pál Endre: *A belső jog, a népek joga (Jus gentium) és a gyarmatosítás.*

Műszaki Tudományi Szakosztály

Felolvasóülések:

1992. február 18.: Barabás Tibor: *Az antropocentrikus településfejlesztés feltételei a Kis-Szamos vízgyűjtő területén.*

A székhelyen kívül tartott előadások:

Tusnádfürdő, 1992. február 15—23. és március 21—29.:

A Szakosztály Építő-Szerelő Csoportjának *A műemlékvédelem elméleti és gyakorlati kérdései* előadásorozata 15 hazai és 18 külföldi előadó részvételével.

Budapest, 1992. augusztus 15.:

A Magyarok szerepe a világ természettudományos és műszaki haladásában címmel szervezett *III. Tudományos Találkozó* keretében a Szakosztály következő tagjai tartottak előadást:

Csibi Vencel József: *Általános síkprofilok generálásakor keletkező interferencia-kiküszöbölés;*

Gyenge Csaba: *Nagy pontosságú csigahajtások tervezése és gyártása;*

Hollanda Dénes: *A hengeres kerekek mint kúpkerekek sajátos esete;*

Kelemen Árpád és Imecs Mária: *Villamoshajtások vektoriális vezérlése;*

Kiss Elemér: *A gyűrű centrumának egy általánosításáról.*

Budapest, 1992. szeptember 29.: Szabó Bálint: *Hatékony és célszerűség a látszó betonfelület képzésben.* (Az Építéstudományi Egyesület rendezésében tartott előadás.)

Békéscsaba, 1992. november 4—6.:

A VIII. Népi Építészeti Kongresszuson előadást tartott Szabó Bálint *Határhelyzetben a hagyományos erdélyi falukép* címmel.